

חדשות תעופה בקצרה – נובמבר 2009

- לפני כשנתיים יזמה הסוכנות האמריקאית למחקרים מתקדמים, DARPA, את תוכנית VULTURE לביצוע מחקר התחלתי לבניית כטב"מ עם כושר שהייה של 5 שנים (!!) ולאתגר זה נענו 3 חברות (בואינג, לוקהיד-מרטין ואורורה). בימים אלו פירסמה הסוכנות על השלב הבא בתוכנית, VULTURE 2, והקציבה עבורו תקציב של 155 מיליון דולר. במסגרת פאזה זו של התוכנית, תיבחר חברה אחת מבין השלוש ותבנה כטב"מ מדגים טכנולוגיות עם כושר שהייה של בין חודש לשלושה חודשים, שיישא מטעד של 90 ק"ג עם מקור כח בהספק של 1KW. המשך הפיתוח יוביל לכטב"מ לשהייה של 5 שנים, שיישא מטעד של 450 ק"ג ומקור כח בהספק של 5KW. מקור הכח יוכל להיות סולרי או אחר ובלבד שלא יהיה גרעיני.
- חברת פייפר סיפקה בשנת 2008 268 מטוסי בוכנה וטורבו-פרופ' ובמחצית הראשונה של 2009 סיפקה 45 מטוסים בלבד. אולם, לדברי החברה השוק מראה סימני התאוששות ולכן בשנה הבאה היא מתכוונת להעלות את קצב הייצור ב- 50%. במאי השנה נקנתה החברה ע"י חברת השקעות מהמזרח הרחוק ולכן היא ממשיכה לפתח את מטוס ה- PIPERJET מקטגוריית ה- VLJ, ללא בעיות מימון.

לעומתה, חברת צירוס שסיפקה ברבעון הראשון של שנת 2009 39 מטוסים ובשני 82 מטוסים, זהירה יותר ומתכוונת לשמור על קצב ייצור של 6 מטוסים בשבוע גם בשנה הבאה. מטוס הסילון האישי שהחברה מפתחת, ה- SF50 VISION, ישאר במסגרת החברה ולא יוצא ממנה לחברה מיוחדת עבורו, כפי שסברו תחילה, ואם לא ימצאו משקיעים להמשך פיתוחו, תמשיך החברה לפתחו ממקורותיה שלה, מתוך מגמה להכניסו לשרות ב- 2012.
- שני דגמי מטוסים מקטגוריית LSA קורקעו ע"י ה- FAA האמריקאי לצורך חקירה לאחר סידרת תאונות, חלקן קטלניות. שני הדגמים הם של חברת ZENITH AIRCRAFT והקרקוע כולל הן כאלו שנבנו במפעל והן כאלו של בנייה עצמית. מדובר בדגם ZENAIR CH601XL שבו אירעו 6 תאונות כתוצאה מכשל מבנה תוך כדי טיסה. כמו כן קורקע דגם CH650 הדומה לו במבנה.

- לדברי דוברים רשמיים, סין מפתחת מטוס קרב מדור חמישי שיהיה גם עם יכולת חמקנות (מטוסי הדור החמישי היחידים כיום בעולם הם ה- F-22 וה- F-35 האמריקאיים). לדבריהם הפיתוח יארך כ- 10 שנים וצפוי שהמטוס יכנס לשרות לקראת 2020.

בזמן הקרוב מתכוננת סין לחשוף מטוס תובלה צבאי כבד חדש מתוצרתה. המטוס מבוסס על ה"אליושין IL-76MD" הרוסי, עם מספר שינויים שהועתקו ממטוסים מערביים דוגמת מטוס התובלה הכבד האמריקאי C-17. משקלו המכסימלי של המטוס החדש יהיה 220 טון (ה- C-17 שוקל 265 טון), אורכו 49 מ', מוטתו 50 מ', גובהו 15 מ', מהירותו המכסימלית 405-430 קשר, טווחו 2380 M.M ותיקרת השרות 46,600 רגל.
- ח"א מרוצה מתוצאות שדרוג מערך היסעורים במסגרת תוכנית "יסעור 2025" שכללה שדרוג האוויוניקה, מערך התקשורת, מערך ההגנה והחלפת תיבת התמסורת. השדרוג נעשה ביחידות ח"א בסיוע מהתעשייה וראשוני המסוקים המשודרגים, החלו להגיע לטייסות בסוף 2008.

במקביל, ח"א החליט להפסיק את בחינת המטוס/מסוק V-22 "אוספרי" ולהתרכז בעיקר בדגם ההמשך של היסעור, הסיקורסקי CH-53K, המפותח עתה בארה"ב לקראת כניסתו לשרות המרינס הצפויה במחצית העשור הבא.
- המשטרה הפדרלית בברזיל הזמינה מהתעשייה האווירית מספר מערכות של הכטב"מ ארוך-השהייה "הרון", בסכום כולל של 350 מיליון דולר. הכטב"מים ישמשו לשמירה על הגבולות וללוחמה במבריחים וסוחרי סמים.

גרמניה מתכוננת לשלוח במרץ הקרוב 2-3 מערכות של הכטב"מ "הרון" לאפגניסטן. העיסקה תעשה בחכירה מהתעשייה האווירית והשותפה הגרמנית שלה, לאחר שגברו על ג'נרל אטומיקס האמריקאית שהציעה את ה"פרדטור B" מתוצרתה.
- התעשייה האווירית וחברת איירבס, מפתחות במשותף מערכת לתפעול טרקטור רובוטי, TAXIBOT, אשר יגרור מטוסים עד לנקודת ההמראה מבלי שאלו יפעילו את מנועיהם ובכך יחסך דלק, עלויות, זיהום ורעש. ניהוג הטרקטור יעשה מתוך תא הטייס עם הבקורות הקיימות. התחלת ניסויים צפויה ב- 2010 ואם יוכתרו בהצלחה, צפוי שמהערכת תוכנס לשימוש ברבעון השלישי של 2011.

- נאס"א ערכה ניסוי שיגור ראשון של המשגר "ARES 1", שאמור להעלות למסלול סביב כדור-הארץ את צוות האסטרונאוטים האמריקאיים בדרכם לירח, עפ"י התוכנית העתידית של ארה"ב לנחיתה מחודשת על הירח. השיגור נועד לבדוק את פעולת השלב הראשון, שהוא נגזרת של המאיץ המוצק של המעבורת אך עם 5 מקטעים של דלק מוצק במקום 4 שבמעבורת, את מערכות הייצוב, את ההפרדה מהשלב השני (שבניסוי זה היה דמי כמו גם החללית שבחרטומו) ואת מערכת ההנצלה של השלב הראשון לשימוש חוזר. כמו כן הותקנו במשגר מעל ל- 700 מכשירי מדידה לאיסוף מירב הפרמטרים והנתונים של השיגור שעלותו היתה 445 מיליון דולר.

מנוע השלב הראשון, שבניסוי זה היה עם 4 מקטעי דלק מוצק, פעל במשך 120 שניות והאיץ את המשגר, ששקל בשיגור כ- 820 טון והתנשא לגובה של כ- 100 מ', למהירות של מאד 4.7. 4 שניות לאחר גמר הבערה ובגובה של 130,000 רגל, בוצעה ההפרדה מהשלב העליון והשלב הראשון הוצנח לים לשימוש חוזר. השלב העליון המשיך עד לגובה של 150,000 רגל, התווה מסלול בליסטי והתרסק בים.

על אף השיגור המוצלח, עתידו של משגר זה מעורפל בשל קשיים תקציביים וכבר עתה בוטל אחד מניסויי השיגור העתידיים ולא ברור אם המשגר ישמש בסופו דבר, למה שיועד.

ערך: דוד קומפורטי